

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

(найменування центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки)

Національний університет «Запорізька політехніка»

(повне найменування закладу вищої освіти)

Кафедра «Менеджмент»

(найменування кафедри, яка відповідає за дисципліну)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 24 Право (Правознавство, Господарське право, Адміністративне право,

Трудове право)

(код і назва навчальної дисципліни)

спеціальність

281 «Публічне управління та адміністрування»

(код і найменування спеціальності)

освітня програма (спеціалізація)

«Регіональне управління»

(назва освітньої програми (спеціалізації))

інститут, факультет

економіко-гуманітарний, економіки та управління

(найменування інституту, факультету)

мова навчання

державна

2021 рік

Робоча програма «Право (Правознавство, Господарське право, Адміністративне право, Трудове право)»

(назва навчальної дисципліни)

для студентів спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування», освітня програма (спеціалізація) «Регіональне управління».

«25» 08, 2021 року - 22 с.

Розробник(и): Кириченко Віктор Миколайович, завідувач кафедри «Політологія та право», кандидат історичних наук, доцент

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри «Політологія та право»

Протокол від 30. 08. 2021 року № 1

Завідувач кафедри «Політологія та право» (Кириченко В.М.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

30.08.2021 року

Схвалено науково-методичною комісією факультету економіки та управління

Протокол від 30. 08. 2021 року № 34

30.08.2021 року Голова (Корольков В.В.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Узгоджено групою забезпечення освітньої програми* _____

«30» 08 2021 року Керівник групи (Гудзь П.В.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

*Якщо дисципліна викладається невідпусковою кафедрою

©Кириченко В.М., 2021

©НУ «Запорізька політехніка», 2021

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 28 “Публічне управління та адміністрування” (шифр і назва)	Статус дисципліни: нормативна	
Модулів – 1	Спеціальність 281 “Публічне управління та адміністрування”, освітня програма (спеціалізація) “Регіональне управління”	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2	2
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин - 150		3	3
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 6	Освітній ступень: бакалавр	30 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	5 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		82 год.	119 год.
		Індивідуальні завдання:	
18 год.	14 год. (Контрольна робота)		
		Вид контролю: письмовий іспит	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання - 33,3% до 66,7%

для заочної форми навчання – 5,6% до 94,4%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни

Формування у здобувачів вищої освіти цілісної та логічно-послідовної системи наукових знань про основні поняття, предмет, функції та принципи національного права України, положень норм Конституції та законів України, закономірностей побудови правової держави, формування у них високого рівня правової свідомості та правової культури, вироблення вміння тлумачити та правильно застосовувати положення норм чинного законодавства України в професійній діяльності, а також виховання у них активної громадянської позиції, дотримання стандартів у сфері прав людини.

Завдання навчальної дисципліни

- розвинення правового мислення здобувачів вищої освіти, оволодіння ними систематизованими науковими знаннями з теорії держави і права, конституційного, господарського, сімейного, трудового, адміністративного права України;
- виховання у них поважного ставлення до Конституції України та законів України, підзаконних нормативно-правових актів;
- вміння тлумачити та правильно застосовувати відповідні положення норм чинного законодавства України в професійній діяльності, грамотно оцінювати юридичні факти та вільно орієнтуватися в сучасному правовому полі;
- формування правової свідомості та правової культури, активної громадянської позиції, дотримання прав, свобод та обов'язків людини і громадянина, а також відповідальності за результати прийнятих управлінських рішень.

Загальні компетентності

ЗК1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК2. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК3. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК6. Здатність працювати в команді.

ЗК7. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК8. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК3. Здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки.

СК8. Здатність готувати проекти управлінських рішень та їх впроваджувати.

СК9. Здатність впроваджувати інноваційні технології.

СК10. Здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування.

СК11. Здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування.

Очікуванні програмні результати навчання:

ПРН1. Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства.

ПРН5. Знати стандарти, принципи та норми діяльності у сфері публічного управління та адміністрування.

ПРН6. Знати основні нормативно-правові акти та положення законодавства у сфері публічного управління та адміністрування.

Таблиця 1.

Матриця відповідності визначених Стандартом компетентностей дескрипторам НРК

Класифікація компетентностей за НРК	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
Загальні компетентності				
1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.	+	+	+	+
2. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати	+			

цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.		+	+	+
3. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	+	+	+	+
5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.	+	+	+	+
6. Здатність працювати в команді.	+	+	+	+
7. Здатність планувати та управляти часом.	+	+	+	+
8. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.	+	+	+	+
9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел	+	+	+	+
Спеціальні (фахові) компетентності				
3. Здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки.	+	+	+	+

8. Здатність готувати проекти управлінських рішень та їх впроваджувати.	+	+	+	+
9. Здатність впроваджувати інноваційні технології.	+	+	+	+
10. Здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування.	+	+	+	+
11. Здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування.	+	+	+	+

Таблиця 2.
Матриця відповідності визначених Стандартом результатів навчання та компетентностей

Програмні результати навчання	Компетентності		
	Інтегральна компетентність	Загальна компетентність	Спеціальна (фахова) компетентність
1. Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства.	+	№ 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9	№ 3, 8, 9, 10, 11
5. Знати стандарти, принципи та норми діяльності у сфері публічного управління та адміністрування.	+	№ 6, 7, 8, 9	№ 3, 7, 11

6. Знати основні нормативно-правові акти та положення законодавства у сфері публічного управління та адміністрування.	+	№ 2, 3, 5	№ 3, 7, 11
---	---	-----------	------------

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основи теорії держави і права та конституційного права України

Тема 1. Основні поняття теорії держави

Основні теорії походження держави. Поняття та основні ознаки держави. Поняття, зміст і функції держави.

Поняття форми держави та її структурні елементи. Державне управління. Державний устрій. Державний режим.

Поняття і ознаки механізму держави, його структура та роль у реалізації функцій держави. Державні органи. Державні підприємства. Державні установи. Відмінність державних органів від державних підприємств, установ.

Поняття і ознаки апарату держави. Основні принципи організації та діяльності державного апарату: демократизм, гуманізм, законність, розподіл влади, верховенство права, професіоналізм.

Поняття та ознаки правової держави. Шляхи формування правової держави України. Конституційне закріплення принципів правової держави в Україні. Принцип верховенства права. Принцип зв'язаності держави правами і свободами людини і громадянина. Принцип розподілу влади. Принцип правової форми діяльності органів державної влади та їх посадових осіб.

Тема 2. Основні поняття теорії права

Місце і роль права в системі соціальних норм. Поняття соціальних норм. Види соціальних норм. Право і мораль та їх відмінні ознаки.

Основні поняття теорії права. Об'єктивне та суб'єктивне право. Ознаки права. Джерела права та його форми. Поняття та види законів і підзаконних нормативно-правових актів.

Система права. Галузь права, інститут права, підгалузь права, норма права.

Поняття та структура норми права. Поняття гіпотези, диспозиції, санкції.

Правові відносини: поняття та структура. Суб'єкти правовідносин. Правосуб'єктність, правоздатність, дієздатність. Відмінність правоздатності та дієздатності у фізичних та юридичних осіб. Об'єкти правовідносин та їх види. Зміст правовідносин. Суб'єктивне право та юридичні обов'язки. Поняття юридичних фактів та їх види.

Поняття, ознаки і види правомірної поведінки. Правопорушення: поняття та види. Склад правопорушення та його ознаки. Поняття і основні ознаки юридичної відповідальності. Види юридичної відповідальності. Підстави притягнення і звільнення від юридичної відповідальності.

Тема 3. Основи конституційного права України

Поняття і види прав, свобод та обов'язків людини і громадянина. Громадянські, політичні, економічні, соціальні, культурні права і свободи. Конституційні обов'язки людини і громадянина.

Інститут громадянства. Принципи громадянства. Набуття громадянства України.

Поняття, система та види органів державної влади України. Конституційно-правовий статус Верховної Ради України та її функції. Конституційно-правовий статус Президента України. Поняття виконавчої влади і система її органів. Кабінет Міністрів України. Центральні органи виконавчої влади. Місцеві державні адміністрації.

Поняття, структура та повноваження місцевого самоврядування в Україні. Органи місцевого самоврядування та порядок їх формування.

Конституційний статус судової влади в Україні. Поняття правосуддя. Ознаки та принципи правосуддя.

Судова система України. Суди загальної юрисдикції. Правовий статус суддів в Україні. Призначення та обрання суддів.

Конституційний Суд України. Завдання та повноваження Конституційного Суду. Призначення суддів Конституційного Суду.

Змістовий модуль 2. Основні галузі права України

Тема 4. Основи господарського права України

Поняття та принципи господарського права України. Господарські відносини. Сфера господарських відносин. Господарська діяльність. Види та організаційні форми підприємництва. Некомерційна діяльність.

Поняття, система та особливості господарського вітчизняного законодавства та інших нормативно-правових актів. Локальні правові акти, що регулюють відносини у сфері господарювання.

Визначення та ознаки суб'єктів господарювання. Види суб'єктів господарської діяльності. Припинення суб'єктів господарювання.

Поняття господарського зобов'язання. Основні види господарських зобов'язань. Підстави виникнення господарських зобов'язань. Загальні умови припинення господарських зобов'язань.

Господарський договір: умови і зміст. Способи укладення господарських договорів. Порядок зміни та розірвання господарських договорів.

Відповідальність учасників господарських відносин. Обмеження відповідальності або неналежне виконання зобов'язань. Умови і порядок відшкодування збитків. Штрафні санкції. Оперативно-господарські санкції. Адміністративно-господарські санкції.

Поняття та форми захисту прав і законних інтересів суб'єктів господарської діяльності та споживачів. Порядок розгляду справ у господарських судах.

Тема 5. Основи сімейного права України

Поняття та предмет сімейного права України. Сімейний кодекс України. Поняття сім'ї.

Поняття шлюбу. Умови і порядок складання шлюбу. Шлюбний договір. Порядок припинення шлюбу.

Особисті немайнові права та обов'язки подружжя. Майнові правовідносини подружжя. Право власності подружжя.

Майнові права та обов'язки батьків. Майнові права та обов'язки дітей. Позбавлення батьківських прав. Аліменти.

Опіка. Піклування. Патронат.

Тема 6. Основи трудового права України

Поняття трудового права України. Поняття та структура трудових правовідносин. Джерела трудового права. Кодекс законів про працю України.

Поняття колективного договору та колективної угоди. Зміст колективного договору. Поняття, зміст та сторони трудового договору. Види трудових договорів. Форми трудового договору. Трудова книжка. Контракт. Порядок укладення контракту. Зміст контракту. Підстави для припинення трудового договору. Розірвання трудового договору з ініціативи працівника. Розірвання трудового договору з ініціативи власника або уповноваженого ним органу.

Робочий час. Поняття та види робочого часу. Поняття та види часу відпочинку. Поняття щорічної відпустки та її види. Додаткові відпустки.

Поняття трудової дисципліни. Правові методи впливу на працівника. Дисциплінарна відповідальність. Поняття дисциплінарного

проступку. Поняття та види дисциплінарного стягнення. Поняття та види матеріальної відповідальності сторін трудових правовідносин.

Індивідуальні і колективні трудові спори. Поняття та порядок розгляду індивідуальних трудових спорів. Комісія з трудових спорів.

Тема 7. Основи адміністративного права України

Поняття адміністративного права України. Джерела адміністративного права. Кодекс України про адміністративні правопорушення.

Поняття та види державного управління.

Поняття, цілі та функції адміністративно-правової норми. Поняття адміністративно-правових відносин. Ознаки адміністративних правовідносин. Суб'єкти адміністративних правовідносин.

Поняття адміністративного деліктного права. Поняття, ознаки та склад адміністративного правопорушення. Відмінність адміністративних і дисциплінарних правопорушень.

Поняття адміністративної відповідальності. Поняття та види адміністративних стягнень.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	ла б	ін д	с.р. .		о	л	п	ла б	ін д
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Основи теорії права та конституційного права України												
Тема 1. Основні поняття теорії держави	16	2	2		2	10	16	1	1		2	12
Тема 2. Основні поняття теорії права.	18	4	2		2	10	18	1	1		2	14
Тема 3. Основи конституційного права України.	37	8	2		5	22	37	1	1		2	33
Разом за змістовим модулем 1	71	14	6		9	42	71	3	3		6	59
Змістовий модуль 2. Основні галузі права України												
Тема 4. Основи господарського права України.	19	4	2		3	10	19	1	1		2	15
Тема 5. Основи сімейного права України.	18	4	2		2	10	18				2	16

Тема 6. Основи трудового права України.	18	4	2		2	10	18	1			2	15
Тема 7. Основи адміністративного права України.	18	4	2		2	10	18	1	1		2	14
Разом за змістовим модулем 2	79	16	8		9	40	73	3	2		8	60
Усього годин	150	30	14		18	82	150	6	5		14	119

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Механізм та апарат держави.	2
2.	Місце і роль права в системі соціальних норм	2
3.	Конституційні права, свободи та обов'язки людини і громадянина	2
4.	Господарська діяльність.	2
5.	Особисті майнові та немайнові права і обов'язки подружжя.	2
6.	Колективний і трудовий договори.	2
7.	Адміністративне деліктне право.	2
	Разом	14

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	не передбачено навчальним планом	
...		

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	не передбачено навчальним планом	
...		

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сутність та ознаки держави.	10
2	Правові відносини: поняття та структура.	10
3	Органи державної влади та місцевого самоврядування в Україні.	22
4	Господарське право.	10
5	Права та обов'язки батьків і дітей.	10
6	Трудова дисципліна. Індивідуальні та колективні договори.	10
7	Поняття і сутність державного управління.	10
	Разом	82

9. Індивідуальні завдання

З метою врахування індивідуальних відмінностей здобувачів вищої освіти та розкриття їх творчих здібностей, передбачені такі форми індивідуальної роботи:

I. Проведення консультацій з окремими здобувачами вищої освіти;

II. Підготовка здобувачами вищої освіти наукових робіт для участі в конкурсі, а також наукових доповідей для участі в роботі кафедральної секції «Тижня науки»;

III. Підготовка рефератів за наступною тематикою:

1. Основні теорії походження держави.
2. Форми держави та її структурні елементи.
3. Поняття та основні ознаки державного управління.
4. Поняття та основні ознаки державного устрою.
5. Поняття та основні ознаки державного режиму.
6. Поняття та основні ознаки механізму держави.
7. Поняття та основні ознаки апарату держави.
8. Роль права в системі соціальних норм.
9. Основні ознаки права.
10. Поняття та види законів і підзаконних нормативно-правових актів.
11. Співвідношення норм права з іншими соціальними нормами.
12. Система права і система законодавства: співвідношення і взаємозв'язок.
13. Норми права: поняття, структура, види.
14. Склад і зміст правовідносин.
15. Види і причини правопорушень.
16. Класифікація прав і свобод людини і громадянина.

17. Конституційні обов'язки людини і громадянина.
18. Конституційно-правовий статус громадянина України.
19. Конституційний розподіл державної влади в Україні та межі їх повноважень.
20. Основні повноваження Верховної Ради України.
21. Повноваження Президента України.
22. Виконавча влада в Україні.
23. Система місцевого самоврядування в Україні та її принципи.
24. Принципи здійснення правосуддя в Україні.
25. Система судів загальної юрисдикції.
26. Правовий статус суддів України.
27. Статус Конституційного Суду України, його склад та повноважень.
28. Поняття та принципи господарського права України.
29. Види та організаційні форми підприємництва.
30. Види суб'єктів господарської діяльності.
31. Основні види господарських зобов'язань.
32. Підстави виникнення та припинення господарських зобов'язань.
33. Зміст господарського договору.
34. Відповідальність учасників господарських відносин.
35. Форми захисту прав споживачів.
36. Спадкування за законом і за заповітом.
37. Сім'я за сімейним законодавством.
38. Майнові права та обов'язки подружжя.
39. Права та обов'язки батьків і дітей.
40. Позбавлення батьківських прав.
41. Опіка і піклування щодо дітей.
42. Суб'єкти трудового права України.
43. Поняття, сторони, зміст і види трудового договору.
44. Контракт як особлива форма трудового договору.
45. Порядок прийняття на роботу та підстави розірвання трудового договору.
46. Робочий час за трудовим правом.
47. Поняття часу відпочинку та його види.
48. Трудова дисципліна як різновид дисципліни.
49. Підстави і умови матеріальної відповідальності за трудовим правом.
50. Порядок розгляду індивідуальних трудових спорів.
51. Поняття і сутність державного управління.
52. Адміністративно-правові відносини.
53. Суб'єкти адміністративного права.
54. Адміністративне правопорушення та адміністративна відповідальність.

10. Методи навчання

У процесі модульного навчання для засвоєння змісту конкретної теми змістового модуля застосовуються методи (тобто система способів, прийомів, засобів, послідовних дій викладача і здобувачів вищої освіти на заняттях), які спрямовані на пізнавальну діяльність здобувачів вищої освіти із засвоєння навчального матеріалу, а саме:

1. **Інформаційний метод** навчання, який передбачає усне викладення навчального матеріалу та лекційних заняттях з метою передачі готової інформації та надання установки здобувачам вищої освіти до самостійної роботи;

2. **Репродуктивний метод** навчання, який передбачає відтворення знань здобувачів вищої освіти на семінарських заняттях (розповідь за визначеною темою, відповідь на питання, наведення прикладів тощо) з метою формування вмінь і навичок діяльності здобувачів вищої освіти у типових ситуаціях;

3. **Пошукові (евристичні, проблемні, дослідницькі) методи** навчання, які передбачають формування і розвиток умінь і навичок конкретної продуктивної діяльності здобувачів вищої освіти у нетипових, непередбачених ситуаціях;

4. **Метод самостійного навчання**, який передбачає послідовні дії здобувача вищої освіти для міцного засвоєння навчального матеріалу з курсу «Право (правознавство, господарське право, адміністративне право, трудове право)». Після ознайомлення зі структурою модуля, здобувачі вищої освіти переходять до вивчення змісту модуля та його елементів, звертаючись при цьому до методичних вказівок і рекомендацій науково-педагогічного працівника. З метою перевірки якості засвоєного кожного елементу модуля самостійне вивчення здобувачів вищої освіти закінчується усним опитуванням на семінарському занятті та під час захисту рефератів.

Розподіл балів за видами аудиторної і самостійної роботи здобувачів вищої освіти для здійснення діагностики навчання:

Вид роботи	Кількість балів	Загальна кількість балів
Активна робота під час лекційних занять, яка підтверджує роботу здобувачів вищої освіти щодо опрацювання ним матеріалу лекцій, що були раніше та питань з тем, які не висвітлюються безпосередньо на лекціях та винесені на самостійне вивчення.	5	10
Активна робота під час семінарських занять стосовно відповідей під час опитування і розв'язання завдань.	5	10

Вирішення завдань, що виносяться для самостійного опрацювання матеріалу щодо проблемних питань з тем дисципліни.	5	15
Підготовка додаткового матеріалу у вигляді стислої доповіді-реферату з проблемних питань дисципліни для обговорення під час аудиторних занять.	5	5
Тестування (30 тестів)	2	60
Разом	-	100

11. Очікуванні результати навчання з дисципліни

Здобувач вищої освіти повинен знати основні поняття та терміни основних галузей права України (конституційне, господарське, сімейне, трудове, адміністративне право), положень норм Конституції та законів України, вміння тлумачити чинне законодавство України та правильно застосовувати нормативно-правові акти в професійній діяльності.

12. Засоби оцінювання

У процесі вивчення навчального матеріалу дисципліни «Право (правознавство, господарське право, адміністративне право, трудове право)» використовуються наступні засоби оцінювання:

1. Поточний - здійснюється під час проведення семінарських занять з метою перевірки рівня знань здобувачів вищої освіти на етапі первинного засвоєння навчального матеріалу, який охоплюється темою лекційного та семінарського занять, умінь самостійно опрацювати навчально-методичну літературу, здатність осмислити зміст вивчаємої теми, умінь публічно чи письмово подати певний матеріал, а також завдань самостійної роботи.

2. Рубіжний - здійснюється у формі письмової модульної контрольної роботи, яка охоплює навчальний матеріал викладених тем. Кожному здобувачу вищої освіти видається індивідуальний варіант контрольних завдань, що складається з трьох частин:

- перша частина – здобувач вищої освіти має дати чітке визначення правовим поняттям і термінам;
- друга частина – здобувач вищої освіти має дати ґрунтовну відповідь щодо особливостей елементів правових понять і термінів (ознаки, функції, форми, види, структура тощо);
- третя частина – здобувач вищої має оцінити юридичний факт і обрати правильний варіант відповіді на питання.

Під час рубіжного контролю також враховуються виступи здобувача вищої освіти на семінарських заняттях і результати його науково-дослідної та самостійної роботи.

Рубіжний контроль проводиться на останній парі змістового модуля, протягом двох академічних годин. До рубіжного контролю допускаються всі здобувачі вищої освіти. Якщо здобувач вищої освіти

не з'явився для проведення рубіжного контролю або не здав модульної контрольної роботи, йому виставляється нуль балів.

3. Підсумковий – здійснюється у формі складання письмового іспиту з метою оцінювання рівня знань здобувача вищої освіти. Здобувач вищої освіти допускається до складання іспиту за умов виконання всіх самостійних завдань, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни.

В основі рейтингової системи використана 100-бальна шкала оцінювання. Це максимальна сума балів за всі види робіт, що виконані здобувачем вищої освіти з навчальної дисципліни протягом семестру (виступи на семінарських заняттях; виконання індивідуальних завдань; підготовка рефератів, тез доповідей; виконання самостійної роботи тощо).

13. Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти здійснюється за кожним рубіжним контролем (РК-1, РК-2) під час контрольних тижнів за підсумками основних модулів. Кожен основний модуль оцінюється за 100-бальною шкалою. Підсумкова оцінка з дисципліни складається як середня між величинами РК-1 і РК-2.

Під час контролю враховуючи наступні види робіт: аудиторна під час лекційних і семінарських занять, самостійна у вигляді опрацювання питань з тем, які не висвітлюються безпосередньо на лекціях і винесені на самостійне вивчення, результати тестування під час поточного та підсумкового контролю.

Підсумковий контроль визначається як середня двох контролів за перший та другий змістовні модулі.

Академічна доброчесність: здобувач вищої освіти на підставі етичних принципів і визначених Законом України «Про вищу освіту» правил та з метою забезпечення довіри до результатів навчання повинен виконувати письмові модульні контрольні роботи самостійно, при цьому не допускається залучення при розв'язанні індивідуальних завдань інших осіб. У разі виявлення ознак плагіату письмова екзаменаційна робота не зараховується і навчальну дисципліну потрібно перездати.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти при поточному оцінюванні знань (залік)

Поточне тестування та самостійна робота							Підсумковий тест (залік)	Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	(100+100):2	100
25	25	50	25	25	25	25		

T1, T2 ... T7 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. Методичне забезпечення

Навчально-методичне забезпечення дисципліни «Право (правознавство, господарське право, адміністративне право, трудове право)» включає: опорні конспекти лекцій науково-педагогічного працівника; підручники і навчальні посібники; термінологічні словники; нормативно-правові акти; навчально-методичний комплекс для здобувачів вищої освіти денної та заочної форми навчання, який складається з робочої програми навчальної дисципліни «Право (правознавство, господарське право, адміністративне право, трудове право)», методичних рекомендацій щодо підготовки здобувачів вищої освіти до семінарських занять та написання рефератів; методичних рекомендацій щодо організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти та підготовки до підсумкового контролю (іспиту); переліку питань що виносяться на іспит; списку рекомендованої літератури.

1. Кириченко В. М. Правознавство: курс лекцій. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 240 с.

2. Кириченко В. М. Правознавство: модульний курс: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 328 с.

3. Кириченко В. М., Куракін О.М. Теорія держави і права: модульний курс: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 264 с.

4. Кириченко В. М., Кириченко О. В. Термінологічний словник з правознавства: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2011. 112 с.

5. Кириченко В. М., Кириченко Ю.В. Збірник законів України до курсу «Правознавство»: навч. посіб. У 2-х томах. Запоріжжя: ЗНТУ, 2013. Т.1. 344 с.; Т.2. 244 с.

6. Кириченко Ю. В. Актуальні проблеми конституційно-правового регулювання прав, свобод та обов'язків людини і громадянина в Україні в контексті європейського досвіду: монографія. Київ: "Центр учбової літератури", 2017. 540 с.

7. Кириченко В.М., Соколенко Ю.М. Словник основних політико-правових термінів: навч.посіб. Запоріжжя: ЗНТУ, 2019. 62 с.

8. Кириченко В.М., Кириченко Ю.В., Соколенко Ю.М. Політико-правова система України: підручник/ за загл. ред. В.М. Кириченка. Київ: «Центр учбової літератури», 2019. 304 с.

9. Робоча програма з навчальної дисципліни «Право (правознавство, господарське право, адміністративне право, трудове право)».

10. Конспект лекцій науково-педагогічного працівника.

15. Рекомендована література

Базова

1. Авер'янов В. Б. Органи виконавчої влади в Україні. Київ ІН Юре,1997.
2. Административное право Украины: учебник/ Под. общ. ред. С.В. Кивалова. Харьков: Одиссей,2004. 880 с.
3. Балакірева С. Р. Конституційне право України: навч. посіб. Київ. А.С.К., 2003. 210 с.
4. Беленчук І. А. Адміністративне право України: навч. посіб. Київ. А.С.К., 2004. 176 с.
5. Болотіна Н. Б. Трудове право України: підручник. Київ: Вітар,2003.
6. Битяк Ю. П. Адміністративне право. Харків: Консум, 2000.
7. Васильева А. С. Административное право Украины (общая часть): учеб. пособ. Харьков: Консум, 2001. 208 с.
8. Венедиктов В. С. Трудове право України: конспект лекцій. Харьков : Консум, 1998. 140 с.
9. Голованець В. Ф. Конституційне право України: конспект лекцій. Киев: 2000. 216 с.
- 10.Голосніченко І. П. Адміністративне право України. (основні категорії і поняття). Київ, 1998.
- 11.Державне управління в Україні: навч. посіб./ За заг. ред. В. Б. Авер'янова. Київ, 1999.
- 12.Забарний Г. Г., Калюжний Р. А., Терещук О. В., Шкарупа В. К. Адміністративне право України).- Київ, 2001.

13. Загальна теорія держави і права. / За ред.. В. В. Копейчикова. Київ: Юрінком Інтер, 2000. 910 с.
14. Карлицький С. М. Трудове право України: навч. посіб. – Київ: Прецедент, 2004. 216 с.
15. Карпенко Д. О. Трудове право України: Курс лекцій Київ: МАУП, 1999. 192 с.
16. Кельман М. С., Мурашин О. Г., Загальна теорія права: Підручник. Київ: Кондор, 2002. 353 с.
17. Кириченко В. М. Правознавство: Курс лекцій. Запоріжжя: ЗНТУ, 2006. 247 с.
18. Колпакова В. К., Кузьменко О. В. Адміністративне право України: підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2003. 544 с.
19. Конституційне право України: підручник / За ред.. В. Ф. Погорілка. 3-є вид.: Київ: Наукова думка, 2002.
20. Конституційне право України: підручник / За ред.. Ю. М. Тодика, В. В. Журавського: Київ: 2002. 544 с
21. Котюк В. О. Основи держави і права: навч. посіб. Вид. 3-тє, доп. і перер. Київ: Вентурі, 2001. 208 с.
22. Кравченко В. В. Конституційне право України. Київ: Атіка, 2000. 317 с.
23. Кравченко В. В., Савчук О. П. Правознавство: навч. посіб. Київ: Атіка, 2005. 560 с.
24. Марчук В. М., Ніколаєва Л. В. Основні поняття та категорії права: навч. посіб. Київ: Істина, 2001. 144 с.
25. Марчук В. М., Ніколаєва Л. В. Нариси з теорії права: навч. посіб. – Київ: Істина, 2004. 309 с.
26. Основи конституційного права України: / За ред.. В. В. Копейчикова. Київ: Юрінком Інтер, 2000. 287 с.
27. Погребной И. М. Теория права: учебное пособие. 3-е изд., испр. и доп. Харьков; 2003. 128 с.
28. Правознавство: Навч. посіб./ За загал. ред.. П. В. Мельника. Ірпінь. 2003. 409 с.
29. Сімейне право України: підручник/ За ред.. В. С. Гопанчука. Київ: Істина, 2002. 304 с.
30. Сімейне право України: підручник/ За загл. ред. В. І. Борисової, І. В. Живільникової. Київ: Юрінком Інтер, 2004. 264 с.
31. Скакун О. Ф. Теорія держави і права. Харків: Консум, 2001.
32. Трудове право України: Академічний курс: підручник/ За загал. ред. Н. М. Хуторян. Київ: А.С.К., 2004. 608 с.
33. Трудове право України: Академічний курс: підручник/ П. Д. Пилипенко, В. Я. Буряк, З. Я. Козак та ін.. Київ: Ін Юре, 2004. 536 с.
34. Фрицький О. Ф. Конституційне право України: підручник.: Київ. Юрінком Інтер, 2002. 536 с.
35. Галянтич М. К., Рудницька С. М., Міхатуліна О. М. Господарське право України: підруч. Київ: МАУП, 2005. 424 с.

36. Щербина В. С. Господарське право: підруч. Київ: Юрінком Інтер, 2012. 362 с.
37. Актуальні проблеми господарського права: навч. посіб. / За ред. В.С. Щербини. Київ: Юрінком Інтер, 2012. 528 с.
38. Вінник О. М. Господарське право України: Курс лекцій. Київ: Атіка, 2004. 624 с.
39. Єршова І. В. Підприємницьке право: навч. посіб.: Миколаїв.: Юриспруденція, 2006. -336 с.
40. Кравчук С. Й. Господарське право України: навч. посіб. Київ: Кондор, 2007. 264 с.
41. Пилипенко Ф. Я., Щербина В. С. Господарське право України: навч. посіб. Київ: Вентурі, 2006. 288 с
42. Шелухін М. Л. Господарське право: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. 616 с.

Допоміжна

43. Ведерніков Ю. А., Сердюк І. А., Куракін О. М. Теорія держави і права. Київ: Ліра-ЛТД, 2015. 468 с.
44. Політико-правова система України: курс лекцій: навч. посіб. / За загл. ред. В. М. Кириченка. Запоріжжя: ЗНТУ, 2016. 204 с.
45. Кириченко Ю. В. Актуальні проблеми конституційно-правового регулювання прав, свобод та обов'язків людини і громадянина в Україні в контексті європейського досвіду: монографія. Київ: Центр учбової літератури, 2017. 540 с.
46. Політико-правова система України: підручник / За загл. ред. В. М. Кириченка. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 304 с.
47. Кириченко В.М., Соколенко Ю.М. Словник основних політико-правових термінів: навч. посіб. Запоріжжя: ЗНТУ, 2019. 62 с.

Нормативно-правові акти

48. Конституція України від 28 червня 1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. Київ. 1996. № 30. Ст. 141
49. Кодекс законів про працю від 10 грудня 1971 р. *Відомості Верховної Ради України*. Київ. 1971. Додаток до № 50. Ст. 375.
50. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 р. *Відомості Верховної Ради Української РСР*. Додаток до №51. Ст.1122
51. Про Президента України: Закон України від 5 липня 1991 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. №33. Ст.446.
52. Про колективні договори і угоди: Закон України від 1 липня 1993 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. №36. Ст.361.
53. Про Конституційний Суд України: Закон України від 16 жовтня 1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. №49. Ст.272.

54. Про відпустки: Закон України від 15 листопада 1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1997. №2. Ст.4.
55. Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів): Закон України від 3 березня 1998 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1998. №34. Ст.227.
56. Сімейний кодекс України від 10 січня 2002 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2002. №21-22. Ст.135.
57. Закон України «Про внесення змін до Конституції України» від 8 грудня 2004 р. // *Відомості Верховної Ради України* – 2004.
58. Закон України «Про відпустки» від 15 листопада 1996 р.// *Відомості Верховної Ради України* – 1997. – №2. – Ст. 4.
59. Закон України «Про місцеві державні адміністрації» від 9 квітня 1999 р. // *Відомості Верховної Ради України* – 1999. – №20-21. – Ст. 190.
60. Закон України «Про громадянство України» від 18 січня 2001 р. // *Відомості Верховної Ради України* – 2001. – №4. – Ст. 65.
61. Закон України «Про органи самоорганізації населення» від 11 липня 2001 р. // *Відомості Верховної Ради України* – 2001. – №48. – Ст. 254.
62. Конституція України від 28 червня 1996 р. // *Відомості Верховної Ради України*. -1996. - №30. – Ст. 141.

16. Інформаційний ресурси

Сайт кафедри “Політологія та право” Національного університету “Запорізька політехніка” <http://zntu.edu.ua/kafedra-politologiyi-ta-prava>.